

Villa Hestia, terug van weggeweest

Wederom is een oude villa in Hilversum door restauratie tot nieuw leven gewekt en als het ware aan de samenleving teruggegeven, de villa Hestia aan de Utrechtseweg. Op de gevel ervan pronkt het jaartal 1881, maar van de ontstaansgeschiedenis van dit markante huis was niets bekend. Voor een historisch tijdschrift is dat een uitdaging! Flos Wisse Smit en Bram van der Schuyt gingen op onderzoek uit en ontdekten wie in dat jaar de villa liet bouwen en wie er de eerste 35 jaar gewoond hebben. Eén vraag bleef open. Het is nog steeds niet duidelijk van wie en wanneer de villa zijn naam gekregen heeft.

Hendrik Overeem, een Amsterdammer in Hilversum

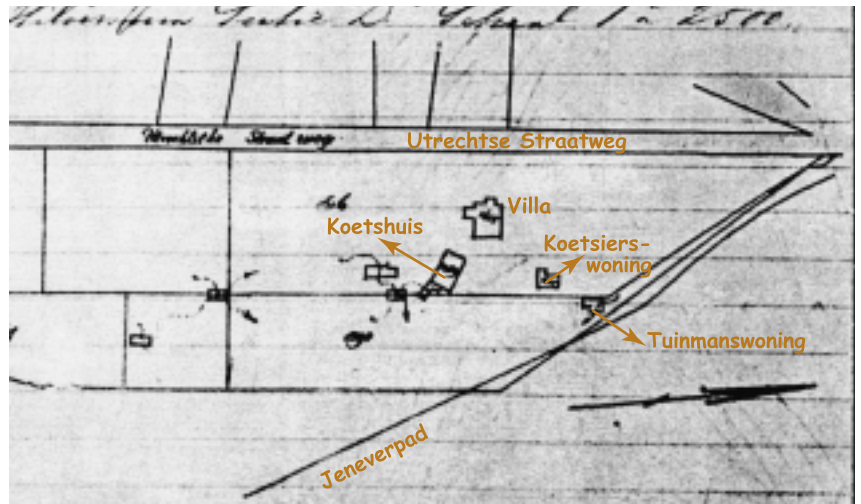
Op 13 februari 1881 verschenen voor de Hilversumse notaris Karel Jan Perk – diens vader Albertus was het jaar daarvoor overleden – twee heren die het eens geworden waren over de koop en verkoop van een stuk grond aan de Utrechtseweg, die toen nog *Straatweg op Utrecht* heette. Het stuk grond lag ingeklemd tussen de straatweg en het Jeneverpad, dus van Hilversum komend links, even voorbij het Laapersveld, en omvatte bijna drie hectaren. De koper was Hendrik Overeem, makelaar in meubelen en woonachtig aan de Plantage Parklaan in Amsterdam. Verkoper was de Hilversummer Hugo Corton, die de grond kort tevoren van zijn vader Willem geërfd had. Deze Willem Corton had het kavel twee jaar eerder gekocht van Hendrik van de Velde en daarvoor een bedrag van 3.000 gulden betaald. De nieuwe eigenaar had er echter niet lang plezier van gehad,

FLOS WISSE SMIT
EN
BRAM VAN DER
SCHUYT

Villa Hestia op een Ansichtkaart in het begin van de 20e eeuw
(coll. Goois Museum)

Het koopcontract van 1907, tussen Barbé en Blooker, bevatte een schets van het kavel met de bebouwing. Er zijn vier bouwwerken te zien. D 1615 was de villa. Wat schuin geplaatst stond D 1389, het al door Overeem gebouwde koetshuis. D 1614 was de door Barbé in 1898 gebouwde koetsierswoning. Rechts aan het Jeneverpad staat de tuinmanswoning. De overige 'bouwwerken zijn schuren en kassen.

want nog geen jaar later – in februari 1880 – overleed hij en ging het stuk grond met zijn overige bezittingen over in handen van Hugo, zijn enige zoon en erfgenaam. Weer een jaar later, op 13 februari 1881, verkocht Hugo Corton het kavel dus aan Hendrik Overeem. De koopsom bedroeg toen 4.700 gulden en beide heren schakelden Perk in om hun transactie notarieel te laten bevestigen. Volgens de notariële akte betrof de koop een perceel boschgrond/opgaande boomen, beplanting en hakhout, liggende onder Hilversum aan de Oostzijde van en langs den Straatweg naar Utrecht, kadastraal bekend in Sectie D nummers 759, 960, 961, 962 en 963 samen groot twee hectaren zesentachtig aren en twee centiaren.

Het was in de periode na de verdeling van de heidegronden in 1843 niet ongevoel dat bemiddelde Hilversummers en Amsterdammers Gooise grond kochten als tamelijk veilige belegging voor hun vermogen. Vooral de gronden ten zuiden van Hilversum waren populaire investeringobjecten, waar mensen als Insinger, Ruijs en Albertus Perk zich in de 19e eeuw tot ware grootgrondbezitters gingen ontwikkelen. Hun hoop was gevestigd op stijging van de grondwaarde, terwijl de verkoop van hout en van wat andere gewassen voor een jaarlijks extraatje moest zorgen. Waarschijnlijk hadden ook Hendrik van de Velde en Willem Corton in dat stukje heide aan de Utrechtseweg een veilige haven voor hun spaarcenten gezien. Maar de volgende eigenaar, Hendrik Overeem, had andere ambities. De Amsterdamse meubelhandelaar liet op het zojuist verworven kavel een fraaie villa bouwen, die aanvankelijk geen eigen naam had maar later Hestia gedoopt zou worden, en als adres 'Straatweg naar Utrecht 19' kreeg. Overeem ging zich met zijn gezin metterwoon in de villa vestigen en heeft er ongeveer tien jaar gewoond.

De op 29 april 1831 in Maarssen geboren Overeem was getrouwd met de zeven jaar oudere Rebecca Camerling. Het echtpaar had drie kinderen, twee meisjes met de namen Rebecca respectievelijk Maria Elisabeth, en een zoon Teunis. Die in 1864 geboren zoon heette, zoals te verwachten is, Teunis Overeem, maar de twee andere zusjes droegen Groenendijk als achternaam. Het is waarschijnlijk dat moeder Re-

Het fietspad van de Utrechtseweg langs Villa Hestia was oorspronkelijk een pad in de tuin van de villa. Let op het hek links op de foto dat de tuin toen scheidde van de weg.

(coll. Gem. Hilversum)

becca die uit een vorig huwelijk had 'ingebracht'. Het gezin van man, vrouw en drie kinderen zal ook nog wel wat personeel in huis gehad hebben, maar was in de nieuwe villa toch royaal gehuisvest. Zeven jaren later, op 10 juni 1888, kwam de vrouw des huizes te overlijden. Een half jaar later, op 13 december, stapte Hendrik wederom in het huwelijksbootje, dit maal met de 54-jarige Anna Maria Augustijn, geboren in Bergen op Zoom. Hendrik Overeem is niet erg oud geworden. Op 60-jarige leeftijd overleed hij in september 1891. Zijn vrouw en zoon Teunis vertrokken en gaven de villa in de verhuur. Er was in de omge-

ving van Amsterdam naar deftige huurpanden als Hestia zeker vraag, vooral bij 'Indiesgasten' die voor langere tijd met verlof naar Nederland kwamen. In 1892 treftefen we als huurder bijvoorbeeld de familie J.F. Meuring aan. Van dit gezin weten wij dat het bestond uit man, vrouw en vier jonge kinderen. Zij waren in Hilversum aangekomen uit Soerabaja en in 1894 weer vertrokken. Pas in 1895 – het Register van Overschrijving spreekt van 8 februari – deden de erven Overeem het pand met omringende grond van de hand. Koper was weer een Amsterdammer, Marinus Christiaan Petrus Barbé, directeur van de N.V. Wester Suikerraffinaderij, die niet alleen eigenaar maar ook bewoner van de villa zou worden. Uit het koopcontract van februari 1895 blijkt wat er tijdens de 'periode-Overeem' met het stukje heidegrond gebeurd was. Hendrik Overeem had niet alleen de fraaie villa en een koetshuis laten bouwen, maar ook zijn ruim bemeten tuin toegerust met een 'tuinmanswoning met serre'. Het koopcontract geeft ook aan dat er wat grond was bijgekomen, want de oppervlakte van het kavel was inmiddels 3 ha. 26 are en 80 ca. geworden. Uiteraard

De huidige situatie met rechts het nieuw geplaatste inrijhek van Villa Hestia.

(foto: EJP)

staan ook de kadastrale nummers in het contract vermeld, maar omdat die sindsdien nogal eens gewijzigd zijn, is alleen met heel veel spuurwerk na te gaan in welke richting Overeem zijn bezit had uitgebreid. Een schetsje van een plattegrond in een later contract doet vermoeden, dat hij grond bijgekocht heeft in zuidelijke richting langs de Utrechtseweg.

Villa en tuin worden verder aangekleed

Vrijwel direct na het tekenen van het koopcontract namen Marinus Barbé en zijn familie het huis in bezit. Die familie had een wat ongebruikelijke samenstelling. De 48-jarige Barbé was vergezeld door twee jongere (!) tantes en een nog weer veel jongere neef en nicht. Die tantes waren de 43-jarige Cornelia Fox en de 41-jarige Kaatje Fox, het nichtje was de 14-jarige Catharina Montijn en het neefje haar 12-jarig broertje Theodorus Dirk. Twee jaar later trouwde Barbé met zijn tante Cornelia en praktisch tegelijkertijd verliet tante Kaatje het huis. Of achter deze koele feiten wellicht emotionele familiedrama's schuil zijn gegaan, zullen wij nooit te weten komen! In 1898 liet Barbé op zijn terrein nog een huisje bouwen als huisvesting voor zijn koetsier Thijs Bos. De koetsierswoning kreeg als adres *Utrechtse Straatweg J9A*, later vernummerd in 21. De 26-jarige Bos en zijn even oude vrouw Francina waren afkomstig uit Kampen en kregen daar aan de Utrechtseweg een dochter en een zoon. Het echtpaar Barbé heeft vrij lang in Hestia gewoond, maar keerde in 1907 weer naar Amsterdam terug. Op 7 november van dat jaar ging de villa weer in andere handen over. De nieuwe eigenaar werd de Amsterdammer Dirk Blooker, directeur van de N.V. *Internationale Cacaofabriek te Zaandam*. De notariële akte omschreef het bezit toen als volgt:

- a) Een villa met koetshuis, woning en serre, tuinmanswoning, broeikas en verdere aanhoorigheden en derzelven erven aan den Utrechtse straatweg onder Hilversum kadastraal bekend in Sectie D nummers 1389 koetshuis, woning en serre groot een are en zesen zestig centiaren, 1614 huis groot drie en vijftig centiaren, 1615 huis (villa) groot een are en twee en negentig centiaren. En het noordelijk gedeelte van het kadastrale perceel onder Hilversum Sectie D nummer 1616 tuin gedeelte schuur en broeikas geheel groot een hectare negen en zeventig aren negen en twintig centiaren en wel zoodanig gedeelte als op het terrein in overeenstemming met de roode lijn, voorkomend op de aan deze acte gehechte kaart is afgebakend, ter grootte van circa een hectare een en dertig aren negen en twintig centiaren.
- b) Het recht van erfpacht op den grond kadastraal bekend onder de gemeente Hilversum Sectie D nummers 1390 en 1617 als huis, schuur, tuin en bosch samen groot een hectare negen en twintig aren vijf centiaren.

Het eigen bezit was dus wel wat kleiner geworden, maar de eigenaar van de villa kreeg er nu een lap grond van 1 ha 19 are 5 ca in erfpacht bij. Blooker betaalde voor de villa met toebehoren een bedrag van 47.000 gulden, zijn voorganger Barbé had twaalf jaar eerder nog maar 22.000 gulden hoeven neer te tellen. De nieuwe eigenaar werd niet als ingezetene van Hilversum ingeschreven, wat er op wijst dat hij op de Sarphatistraat 10 in Amsterdam domicilie bleef houden en zijn villa in Hilversum gebruikte als zomerverblijf. Het echtpaar Blooker was kinderloos. Nadat

de heer des huizes op 4 juli 1914 was overleden, zal zijn weduwe Anna Catharina van Exter zich in de grote villa wellicht wat eenzaam gevoeld hebben. Feit is, dat zij na de dood van haar man de villa al vrij spoedig te koop zette. Op 11 juni 1915 konden huis en tuin met alle opstallen verkocht worden aan mevrouw Melina Elzinga, echtgenote van Johannes Josephus Maria Maas. De koopsom bedroeg 43.254 gulden. Het echtpaar Maas-Elzinga woonde in Indië en er zijn aanwijzingen, dat Maas en zijn vrouw de villa van Blooker wel eens gehuurd hadden toen zij voor een kort verblijf in Nederland waren. Door omnummering was het adres van Hestia inmiddels gewijzigd in Utrechtseweg 29. De koetsierswoning kreeg nummer 21.

Drie generaties Maas

De transactie met mevrouw Elzinga was het begin van een langdurige relatie tussen haar familie en villa Hestia, die met enige tussenpozen in en rond de Tweede Wereldoorlog tot 1997 heeft stand gehouden. In dat jaar hebben de kleinkinderen van de heer Maas de villa verkocht. Drie generaties van deze familie hebben in dit Hilversumse huis een groot deel van hun leven doorgebracht. Johannes en Melina Maas waren de eerste generatie.

Geboren in Den Bosch als zoon van een bakker, volgde J.J.M. Maas een apothekersopleiding. Zoals zoveel jongens uit die tijd ging hij naar Nederlands-Indië om carrière te maken en gegeven zijn opleiding lag een loopbaan in de medicijnenbranche voor de hand. Als jonge farmaceut begon Johannes op de onderste sport van de ladder. Maar al spoedig zag hij kansen en richtte hij zich op de grootschalige import van grondstoffen voor de fabricage van medicijnen, vooral uit Europa. Deze bedrijvigheid kreeg het karakter van een coöperatie, waardoor de afzet verzekerd was. De zaak, die opereerde onder de naam Rathkamp & Co, floreerde. Een belangrijke zorg van hem was uiteraard het zeker stellen van de aanvoer van de dure grondstoffen voor zijn klanten. Hoewel het hoofdkantoor in Batavia stond, moest

De kleine Bob Maas in 1944 met zijn grootvader Johannes en een kennis voor één van de kassen in de tuin. (part. coll.)

Melina Maas-Elzinga heeft de villa voorzien van enkele Indische elementen zoals het houtsnijwerk in de hoofdtrapbalusters. (foto: EJP)

Maas daarvoor dikwijls in Nederland zijn. Dat waren toen nog reizen van enkele weken en als je hier eenmaal aangekomen was, ging je niet meteen weer terug. Johannes Maas kreeg dus behoefte aan een *pied-à-terre*, waar hij tijdelijk kon verblijven en van waaruit hij zijn zaken in Nederland en de rest van Europa kon regelen.

In Indië had Johannes inmiddels Melina Elzinga leren kennen. Het paar trouwde en kreeg in 1907 hun eerste zoon, die de naam Adriaan (A.L.J.) kreeg, maar al spoedig door iedereen Bob genoemd werd. In Nederland werd later een tweede zoon, Jan, geboren. Rond 1912/1913 zag Johannes de politieke spanningen in Europa toenemen. Hij besloot voor de levering van zijn grondstoffen ook bedrijven te zoeken aan de westkust van de Verenigde Staten. Niet lang daarna heeft Maas als vaste stek in Nederland de villa *Hestia* gekocht. Hoe hij bij het zoeken naar een Nederlands *pied-à-terre* in Hilversum terecht is gekomen, valt niet meer te achterhalen. De koopakte, die overigens op naam van zijn vrouw werd gezet, is gedateerd 11 juni 1915. Tijd om daar vervolgens met vrouw en twee jonge zontjes rustig te gaan wonen heeft Maas niet genomen. Hij begon

met een vrij ingrijpende verbouwing en vroeg bij het gemeentebestuur ook meteen een vergunning aan voor het oprichten van een tuinmuur. Moeder Melina bracht in haar nieuwe woning een paar typisch Indische elementen aan, zoals wat houtsnijwerk in het trappenhuis en een serre aan de achterkant. Niet lang daarna moet hij met vrouw en zijn twee zonen toch uit Nederland vertrokken zijn, niet naar Indië maar naar de Amerikaanse westkust. Waarschijnlijk was zijn aanwezigheid daar gewenst vanwege de aanvoer van grondstoffen naar zijn bedrijf in Indië. De twee zontjes, Bob en Jan, zijn toen een tijdje in San Francisco op school geweest, waar ze het niet gemakkelijk hadden. Hun klasgenootjes hielden de beide *Dutch boys* voor jongetjes uit Duitsland en dat land was inmiddels ook met Amerika in oorlog.

Toen in 1919 die oorlog voorbij was, kon de familie naar Hilversum terugkeren en werd J.J.M. Maas officieel als bewoner van het pand Utrechtseweg 29 ingeschreven. Villa *Hestia* werd al spoedig hun *home*, van waaruit Johannes nog regelmatig naar Indië reisde. Moeder Melina bleef echter in Hilversum, ook al omdat haar gezondheid achteruit ging en zij tenslotte intensieve verpleging nodig had. Op het terrein van *Hestia* werd een klein huisje ingericht waar zij met een verpleegster haar intrek kon nemen. Melina heeft daar echter niet lang gewoond. Zij stierf in 1936. Het gehele bezit aan de Utrechtseweg kwam formeel op naam van Johannes, die de grote villa al spoedig verliet om in Melina's kleinere huis te gaan wonen. Daar had hij mis-

Een beeld dat weinig te maken heeft met *Hestia* maar alles met Bob Maas die er ruim veertig jaar gewoond heeft. De start van de Olympische zeilwedstrijd te Kiel in de Starklasse in 1936. Maas was één van de deelnemers. Op de startboot is nog net de Olympische vlag te herkennen. (part. coll.)

schien financiële motieven voor, maar het gevolg was wel dat *Hestia* leeg kwam te staan en een avontuurlijke periode tegemoet ging. Er stond wederom een wereldoorlog op uitbreken en Nederland mobiliseerde zijn dienstplichtige militairen. Voor hun huisvesting werd bij wijze van spreken alles wat leegstond gevorderd en ook de grote leegstaande villa aan de Utrechtseweg was al spoedig een prooi van de naar onderdak zoekende overheid. Na de meidagen van 1940 waren de Nederlandse soldaten al gauw uit de villa verdwenen en namen Duitse bezettingstroepen hun plaats in. En na de meidagen van 1945 waren het de Duitsers die verdwenen en Canadese bevrijders die in de inmiddels nogal uitgewoonde villa kwartier vonden. Alles bijeen eindigde deze ‘militaire periode’ van zeven jaren in 1946. Vervolgens verleende *Hestia* onderdak aan de Stichting Repatriëring van Joden en daarna, van 1948 tot 1954, aan een bedrijf met commerciële activiteiten op het gebied van furnituren. Johannes Maas heeft de bevrijding van zijn *Hestia* niet meer beleefd, want hij stierf

Hestia heeft onderdak gegeven aan militairen van vele nationaliteiten. Tijdens de mobilisatie in 1939-1940 waren het Nederlandse soldaten die er waren ingekwartierd. (foto Van Geyt)

Aan het eind van de jaren negentig was de villa verlaten en verwaarloosd. (coll. Van Vliet)

op 26 februari 1945, toen de villa nog vol met Duitse soldaten zat. De in 1907 geboren zoon Bob werd de nieuwe eigenaar.

Bob Maas had als zeiler nationale bekendheid gekregen. Bij de Olympische Spelen in 1936 in het Duitse Kiel won hij brons in de 'Starklasse'. Ook tijdens de Spelen in 1948 was hij succesvol – weer brons –, nu in het Engelse Torquay. In Utrecht had Maas een garagebedrijf en hij importeerde auto's van de merken Chevrolet en Opel uit Amerika en Duitsland. Met zijn vrouw en vier kinderen woonde hij in Groenekan. Mevrouw Maas-Hin had last van reuma en moest eigenlijk de woning op de wat drassige Utrechtse weilanden verlaten. Toen in 1954 de toenmalige huurder van Hestia, het furniturebedrijf, failliet ging en de villa dus weer ter beschikking kwam, konden Bob Maas en zijn vrouw Hiske naar het ouderlijk huis en de droge Gooise zandgrond terugkeren. En villa Hestia kreeg eindelijk weer een 'Maas' als bewoner.

Een nieuwe eigenaar en een nieuwe toekomst

De tweede generatie Maas – vader, moeder en vier kinderen – heeft het huis intensief bewoond. Zakelijk waren het na de Tweede Wereldoorlog moeilijke tijden, waarin Maas ook in zijn bedrijf 'alle zeilen moest bijzetten' om rendabel te blijven. Hestia speelde daarbij een eigen rol, want Maas begon de ruimten beneden in de villa al gauw te benutten voor de opslag van onderdelen en voor de huisvesting van kantooractiviteiten. Hij moest er zelfs toe overgaan om hier en daar inpandig wat door te breken zodat hij ook de tuigage van zijn boten kwijt kon, maar tenslotte werd het er zo vol, dat hij het gezinsleven naar de bovenverdiepingen moest verhuizen. Voor de kinderen is het er op de begane grond van het huis een waar paradijs geweest. *We hebben daar ook nog een grote bar neergezet en er een fijne plek voor feestjes van gemaakt. Met de Olympische zeilen van mijn vader's Star als decoratie!*, aldus zoon Bob over die tijd. Maar ja, de kinderen vlogen uit en in de jaren zeventig bleven de 'ouwelui' alleen in het grote huis achter. De bewoning en het onderhoud van die 'kast' begon een steeds grotere last te worden. Aan onderhoud werd ook niet veel meer gedaan. In 1975 dwong de gemeente Maas zelfs om de schuur tegen de achtermuur te slopen omdat de boel op instorten stond. Er werden wel plannen ontwikkeld en met de gemeente besproken, maar Maas kon niet het besluit nemen om met de uitvoering van één van die ideeën te beginnen. Op de eerste verdieping waren de huiskamer en de keuken, beneden werd het steeds meer een pakhuis. Het ouder wordende echtpaar kon

daar eigenlijk niet meer blijven wonen. In mei 1995 overleed Hiske Maas. De inmiddels 88-jarige Bob verliet Hestia en verhuisde naar een verzorgingshuis in Bilt-hoven. Anderhalf jaar later overleed hij daar. De vier kinderen verkochten de villa met 17.600 m² inmiddels verwaarloosde tuin in 1997 aan Bohemen Beheer B.V. te Voorburg. Directeur Igo van Bohemen van deze ontwikkelingsmaatschappij:

Het verwaarloosde pand gaf herontwikkelingsmogelijkheden met heraanleg van het oude park als uitgangspunt. De situatie inzake villa Hestia was echter onduidelijk. De gemeente had het op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst, doch had er geen subsidie voor beschikbaar. Buurtbewoners wilden het verbouwen tot drie luxe-appartementen, maar dit was alleen mogelijk door ernstige 'verminking' van het pand, waarvoor het dan eerst van de monumentenlijst afgevoerd diende te worden. Vooralsnog leek sloop en nieuwbouw op deze plaats de enige optie, maar dat wilde ik zelf niet. Ik heb toen een ingenieursbureau opdracht gegeven om de bouwkundige staat van de oude villa te onderzoeken ten behoeve van een kostbare maar haalbare restauratie. De gemeente heeft uiteindelijk weten te bewerkstelligen, dat de villa begin 2002 de status van 'Rijksmonument' kreeg.

Toen deze status in zicht kwam ontstond een nieuwe situatie met nieuwe plichten en rechten. Er kwamen plichten jegens de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, maar ook nieuwe rechten en mogelijkheden inzake fiscale aftrek en financiering van de kostbare restauratie tegen lage rente. In overleg met de gemeente was reeds enkele jaren eerder aan de gespecialiseerde restauratie-architect Paulus van Vliet opdracht gegeven een verbouwings- en herstelplan te maken. Met de status van 'Rijksmonument' kon het pand nu een grondige restauratie ondergaan tot kantoor met behoud van de oorspronkelijke architectuur. Paulus van Vliet ging in 2001 met enthousiasme aan de slag. Door mijn bijzondere belangstelling voor mooie gebouwen ben ik nu een beetje trots op het resultaat. Het doet mij genoegen bewerkstelligd te hebben, dat dit culturele erfgoed is gered en voor volgende generaties behouden blijft. Wellicht zijn er ook mensen, die ook de woonfunctie nog hadden willen behouden. Gezien de omvang van het pand was dit echt niet mogelijk. Een verbouwing tot bijvoorbeeld drie appartementen met een lift en een wettelijk voorgeschreven brandtrap aan de buitenkant zou tot een verminking van het monument geleid hebben. Een kantoor was de enige mogelijkheid.

Wat gaat u nu doen met de tuin, mijnheer Van Bohemen?

Voor de tuin van circa 17.000 m² naast Hestia is een plan gereed voor drie blokjes appartementen, waardoor het terrein voor 13 procent bebouwd zal worden. Zodra deze bebouwing gereed is, wordt het als openbaar toegankelijk park met wandelpaden, bankjes en tuinbeelden aangelegd en ingericht. Zorgvuldig en regelmatig onderhoud zal goed worden geregeld en voor de toekomst verzekerd.

Wie nu bij de Laapersveld-rotonde naar Utrecht rijdt, heeft aan het begin aan de Utrechtseweg een fraai zicht op de villa en dat blijft zo. Hestia kreeg de oorspronkelijke lichtgele kleur terug, die Van Vliet dank zij veel spuurwerk heeft teruggevonden. Zo moet de villa er in 1881 hebben uitgezien! Dit geldt ook voor het interieur. We geven het woord aan Paulus van Vliet:

Uitgangspunt van de restauratie was, behalve het uitvoeren van achterstallig onderhoud en reparatiewerk wegens schade door vandalisme, het verduidelijken van het aanzien van het pand. Daartoe werden de warande en de toevoegingen uit de vijftiger jaren gesloopt. Het slopen van beide aanbouwen uit 1915 aan de zuidgevel is overwogen, maar niet uitgevoerd. Na het vinden van een oude foto van de voorgevel was het duidelijk dat de schoepenluiken weer terug zouden moeten komen.

Gevelsteen, geplaatst ter gelegenheid van de restauratie. (foto: EJP)

Het glas-in-loodraam dat Johannes Maas kreeg aangeboden wegens zijn verdiensten voor het farmaceutische bedrijf Rathkamp&Co. (foto: EJP)

De opdrachtgever, de heer I.L.A. van Bohemen, wilde een pand met een zeer goede uitstraling verkrijgen. In eerste instantie is ook nog gedacht aan opwaardering van de kelder, inclusief het aanbrengen een zeer grote koekkoek aan de oostzijde van het pand. Dit bleek gebruikstechnisch niet mogelijk.

De indeling van het huis is op ondergeschikte punten gewijzigd; wel is een nieuwe zoldertrap aangebracht boven de bestaande trap naar de eerste etage, waardoor een verbetering van de routing ontstond en waardoor bovendien een betere compartimentering vanwege de brandpreventie werd verkregen. Alle verdiepingen zijn voorzien van toiletruimtes, pantries en meterkasten.

De tweede etage, die voorzien is van een geheel nieuw dak, had te weinig lichttoetreding, omdat er origineel maar twee kapellen op het dak stonden. Er zijn enkele bijpassende kapellen bijgeplaatst in een iets meer vereenvoudigde vormgeving dan de bestaande, en er zijn enkele yeux-de-boeuf bijgeplaatst, ronde, neutrale dakkapellen, meer ogen in het dak, vandaar de naam.

Op het dak zijn weer vaasbekroningen aangebracht, zoals op oude afbeeldingen zijn te zien, en de oude dakkapellen en de nok zijn voorzien van wortelvormige bekroningen, die men eerder zou verwachten bij een pand in neo-renaïssancestijl. Dit pand is voorzien van een samenraapsel van stijlkenmerken, waardoor het past binnen het eclecticisme.

De voorgevel is voorzien van een nieuwe entreetrap en -stoep, compleet met gehandicaptenhelling. Boven de voordeuren, die nog origineel zijn, wordt een glazen luifel aangebracht.

De kleurstelling van het pand gaat terug op vondsten onder de witte verflaag, die over alles heen was aangebracht. Het kleuronderzoek, dat door ons bureau is uitgevoerd, bracht aan het licht, dat de ramen standgroen waren geschilderd, de kozijnen een crème-natuursteenkleur hadden en dat de gevel in twee kleuren was geschilderd in nogal nadrukkelijke okerkleuren. Daar is een voorzichtige vertaling van gemaakt. De kleuren kunnen immers in de loop van de tijd ook opgedonkerd zijn en het zou anders wel een bont geheel worden.

Het interieur van het huis was weliswaar niet uitzonderlijk rijk uitgemonteerd, maar wel een voorbeeld van een mooi stijlkenmerkend geheel. Vooral de kamer aan de noordwestelijke hoek is voorzien van zeer rijke betimmeringen. Het plafond van de achterkamer daaraangrenzend (kamer-ensuite) heeft een geschilderd plafond op linnen, vastgezet met zwaargeprofileerde lijsten in een ingewikkeld patroon. De hoofdtrapbalusters zijn voorzien van fraai snijwerk in oostindische motieven. Enige maanden voordat met de restauratie zou worden begonnen, hebben vandalen een enorme ra-

vage aangericht in de villa. De meeste paneeldeuren werden ingetrapt, traphekken, leuningen en balusters gesloopt, glas-in-loodramen aan puin geslagen, vooral het grote raam in het trappenhuis moest het ontgelden. Het is geheel gereconstrueerd tijdens de restauratie. Door deze aanslag op het interieur is veel van het oorspronkelijke werk geheel vernieuwd, omdat reparatie veelal niet zinvol was. Toch is weer een bijzonder stijlvol geheel verkregen, dat mijns inziens gezien mag worden. Het pand is voorzien van een uitgebreid net van moderne installaties waarvan de meeste onderdelen ingenieus zijn weggewerkt in de authentieke ornamenten en aftrimmingen.

Als u dit leest, is de restauratie van Hestia voltooid en is er ook al een huurder, de holdingdirectie van de grote verzekeringsgroep PSL en van de Rendement Adviesgroep. Vanaf mei zijn er gehuisvest de holdingdirectie, de fiscaliteitenpraktijk en de corporate-financepraktijk. Begin volgend jaar komen er nog één of twee onderdelen van de groep naar Hilversum. Daarmee komt de oude villa weer terug in het volle leven te staan!

De auteurs betuigen graag hun erkentelijkheid aan de heren I.L.A. van Bohemen, B.F. Maas, W.P. Poolman en Paulus van Vliet voor hun actieve belangstelling en voor hun inbreng bij het schrijven van dit artikel. Ook is dank verschuldigd aan de directie van het Kadaster te Amsterdam voor de toestemming om aldaar gratis onderzoek te verrichten.

Op het dak zijn weer vaasbekroningen aangebracht, zoals op oude afbeeldingen zijn te zien. (foto: EJP)

De villa ten tijde van de restauratie. In het dak zijn extra dakkapellen en ronde ramen aangebracht. De serre heeft nieuwe glas-in-loodramen gekregen, evenans het raam van het trappenhuis. Aan de tuin moet nog het een en ander gebeuren. (foto: EJP)